

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hoče sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udje "Katol. Makovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5, v spregledu naročnine, inserate in reklamacije. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo da srede jutraj. — Ne zaprete reklamacije so poštnine proste.

Naša nepolitična organizacija.

Nepoznavajoč mej med različnimi kronovinami, je razpela Slovenska krščansko-socialna zveza prva svoje peroti nad vse slovenske pokrajine ter združevala ob svojem ognjišču vse Slovence. Potem je prišla gospodarska vseslovenska organizacija, nazadnje politična pod naslovom Vseslovenska ljudska stranka. Marsikateri je skrajša to združevanje gledal še postrani, kajti vtilo se je v naša srca od starih prvakov naziranje, da se moramo pač v napitnicah navduševati za zjedinenje Slovenije, sicer pa se ogibati bratov Kranjcev radi bratomornega prepira. Prišlo je vse drugače! Isti, ki so se najbolj upirali zvezi z drugimi Slovenci radi ljubega domačega miru, so sami razbili slogo, ko so mislili, da je prišel njih čas za neomejeno vladanje na Štajerskem, in mi bi stali brez sveta in opore tukaj, ako bi si že prej z drugimi Slovenci skupaj ne osnovali svoje močnejše izobraževalne organizacije. Danes so vsled tega misli drugačne. Nasprotniki se boje naše združene moči, mi se je veselimo!

Glavna skupščina Slov. kršč. soc. zveze se je vršila letos dne 21. julija v Ljubljani. Predsedoval je deželni odbornik prof. Jarc. Posamezne pokrajinske zveze: kranjska, štajerska, goriška, tržaška so podale poročilo o svojem delovanju.

O štajerski organizaciji je poročal poslanec dr. Korošec med drugim to-le:

Kakor dosedaj, tako se je tudi S. K. S. Z. za Štajersko v tekočem letu 1910 najbolj brigala za izobraževalno delo. Imeli smo štiri dobro obiskane socialne tečaje, in sicer v Šmarju pri Jelšah, St. Lenartu v Slov. gor., Vitanju in Mozirju. Predavanj po naših društvi je bilo dosedaj 67, društvenih prireditev z gledališkimi predstavami, deklamacijami, petjem itd. 106. Pisarna je imela do danes 471 poštnih pošiljatev. Novih izobr. društev je nastalo letos pet. Kot svojo najvažnejšo nalogo bo smatrala S. K. S. Z. za Štajersko v bližnji bodočnosti vzgojevanje širjih ljudskih vrst za socialno delo.

Od vsepovsodi, kjer se nasvetujejo sedanjim razmeram primerne naprave, dobivamo iste odgovore: „Delavcev manjka, nimamo ljudi, ki bi vodili to ali ono socialno napravo!“

Samoumevno! Šele naša krščansko-socialna struja je začela v vzgojevanju naroda za socialno sodelovanje ledino orati. Ledino orati na znanstvenem polju, v časnikarstvu in v zborovalnem delovanju.

Mnogo je že na boljšem, polagoma prihajajo delavci, in razumevanje za socialne probleme se posplošuje. Toda varujmo si jasen pogled! Mnogo dela je še treba, da bo led vsepovsod prebit, da bo ljudstvo v svoji veliki večini vzgojeno za vsestransko krepko sodelovanje pri podrobnem socialnem delu.

Se vedno se pogosto dogaja, da le jadikujemo o slabih časih, o neugodnih prikaznih v narodno-gospodarskem oziru, kakor o preseljevanju z dežele v mesta in prekomorske dežele, o učinkih liberalnega kapitalističnega naziranja na majhne obrtnike in delavce, o velikansko zgrajeni socialno-demokratski organizaciji itd. Tako jadikovanje ne pomaga nič. Nič tudi ne pomaga, ako tisoč in tisočkrat ponavljamo besede, da se da socialno vprašanje rešiti samo v duhu krščanstva, ampak pomaga samo, če se praktično dela za predruženje razmer. (Treba naporne, vstrajnega in marljivega podrobnega dela, za to delo je treba vzgoje.

Za tako vzgojevanje, bodisi umstveno, bodisi praktično, pa smo vsi poklicani. Ko so naši pradedje krčili pragozdove in si iz njih pridobivali polja, travnike in selišča, niso imeli med seboj trovov, katerim bi ne trebalo sodelovati. Vsakdo je moral prijeti za sekuro. Za trote pa moramo smatrati one, v vseh inteligentnih krogih brez vsake izjeme, ki še danes drže roke križem ter nočejo sodelovati pri teoretičnem in praktičnem vzgojevanju našega ljudstva za podrobno socialno delo, ki večjemu, da s slabim jezikom, s hudobno kritiko podirajo ali vsaj ovirajo, kar drugi s težavo zidajo in delajo. Dal Bog, da bi bilo takih ljudi vedno manj, in naše ideje bodo hitreje zmagovale! (Gromovito odobravanje!)

O mladeniški organizaciji na Spodnjem Štajerskem je poročal predsednik Zveze slovenskih mladeničev, g. Žebot:

„Mi gremo naprej, mi mladi,“ to geslo si je izbrala že takoj ob svojem početku naša mladinska organizacija. Naša mladinska četa stremlje vedno naprej, vedno višje; koraka neprestano po potu, ki vodi do njenega cilja: vso pošteno mislečo slovensko mladino organizirati in jej v izobraževalnih društvi, mladinskih zvezah ter telovadnih odsekih podati pravo izobrazbo, ki je eden glavnih pogojev za dobrobit in srečo slovenskega ljudstva.

Da naša organizacija res pridobiva vedno več tal, kaže posebno to, da se je že od zadnjega običnega zbora štajerske S. K. S. Z. ustanovilo na novo pet mladinskih zvez, in sicer:

v Hočah, Kamnici, pri Sv. Lovrencu v Slov. gor., pri Sv. Bollenku pri Središču in na Pilštanju.

Poprej je obstajalo 29 mladeniških zvez. Skupaj je torej združenih sedaj v Zvezi slovenskih mladeničev 34 mladeniških zvez.

Z malo izjemo razvijajo večinoma vse zveze zelo živahno delavnost, kar posebno spričujejo mnogoštevilni večji in manjši mladinski shodi. Že v letošnji pomladi je bilo osem večjih mladeniških shodov, na katerih se naša mladeniška organizacija vedno popolnjuje in razširja. Mladeniške zveze imajo navadno redne mesečne sestanke in predavanja. Povprečno ima vsaka mladeniška zveza vsaj šest rednih predavanj.

V bližnjem času se bodo ustanovile nove mladeniške zveze pri izobraževalnih društvi na Frankolovem, v Podgorju, Sv. Lovrencu nad Mariborom in Dravskem polju ter v Rečici v Savinjski dolini. Značilno je, da si mladeniči po mnogih krajih sami izrečno žele ustanoviti mladeniške zveze.

Prvotno se je naša mladeniška organizacija nanašala samo na kmečko in delavsko mladino na deželi. V mestih, trgih in industrijskih krajih in njih okolici, kjer gospodari navadno brezverski liberalizem, spojen s socialno demokracijo in nemškutarstvom, ni bilo sprva ugodnih tal za mladeniško organizacijo. Lansko in letošnje leto pa se je naša organizacija razvila tudi kaj živahno in uspešno v teh krajih. Maribor in okolica, Trbovlje, Celje, Skale, Velenje, St. Jurij ob južni železnici in drugi kraji so prepreženi z mladeniški zvezami in odseki.

Telovadna organizacija pri nas na Spodnjem Štajerskem izvrstno napreduje. Lansko leto smo imeli samo osem telovadnih odsekov, in sicer v Celju, Dobrni, na Gomilskem, v Mariboru, St. Jurju ob juž. žel., St. Jurju ob Taboru, v Skaljah in Trbovljah. Po zadnjem običnem zboru štajerske S. K. S. Z. v Šmarju so se ustanovili štirje novi telovadni odseki, in sicer v St. Petru na Medv. selu, Petrovčah, Šmarju in Rajhenburgu. Gotovo je, da se bode število štajerskih odsekov tekom tega leta pomnožilo. Najmočnejši štajerski odsek je v Mariboru, ki šteje sedaj že čez 40 izvršujočih članov.

Tudi dekleta niso hotela zaostati. Naša dekleta, ki so združena v dekliških zvezah, so si letos, dne 27. januarja ustanovile svojo zvezo slovenskih deklet, ki je razvila takoj živahno delovanje. Lansko leto je obstajalo že 36 dekliških zvez. Letos se jih je na novo ustanovilo 5, in sicer pri Sv. Bollenku pri Središču, Sv. Lovrencu v Slov. gor., na Pilštanju, Šmarju pri Sevnici in v Kamnici.

Povdarjati moram pohvalno o naših mladenkah in njih organizaciji, da delujejo s še večjo energijo,

PODLISTEK.

Björnstjerne Björnson.

Oče.

(Črtica).

Thord Överaas, najmočnejši kmet v fari, je stal nekega dne v župnikovi delavnici visoko vzravan, s svečano resnobo. In rekel je:

„Dobil sem sina in hočem ga krstiti.“

„Kako naj se imenuje?“

„Finn, kakor moj oče.“

„Kdo so botri?“

Imenoval jih je: bili so najuglednejši, možje in žene, ki so spadali vsi k družini očetovi.

„Imaš morda še kaj?“ je vprašal župnik in ga gledal. Molče je stal Thord nekaj časa.

„Želel bi, da bi se ga krstilo posebej!“

„Torej na delavnik?“

„Prihodnjo nedeljo; točno o poldne...“

„Imaš morda še kaj?“

„Ničesar drugega nimam.“

Thord je vrtel klobuk v rokah, kakor da bi hotel iti. A župnik je vstal.

„Spremlja naj te še moja želja na pot!“

In šel je k Thordu, ga prijel za roko in mu gledal v oči.

„Bog daj, da bi ti prinesel sin srečo!“

Sestnajst let je preteklo, ko je Thord zopet stal v župnikovi sobi.

„Dobro se držiš, Thord,“ je rekel župnik, ki ni opazil nobene spremembe na njem.

„Saj nimam tudi nobenih skrbi!“ je odgovoril Thord.

In župnik je molčal.

„Kaj bi rad povedal danes zvečer, Thord?“ je vprašal čez nekaj časa.

„Prišel sem radi sina, ki bo šel jutri k birmi.“

„Priden dečko!“

„Nisem Vam hotel plačati prej, dokler nisem vedel, kateri prostor je dobil v cerkvi...“

„Nakazal sem mu prvega!“

„No, sedaj sem tega gotov — tu je deset dolarjev za Vas.“

„Želiš morda še kaj?“ je vprašal župnik in pogledal Thorda.

„Ničesar drugega!“

In Thord je šel.

Zopet je minulo osem let, ko je slišal župnik pred vratmi svoje delavnice glasno govorjenje: vstopilo je mnogo mož, na čelu jim Thord. Župnik je vzdignil glavo in ga spoznal.

„Danes pa prihajaš z velikim spremstvom, Thord!“

„Radi oklicev! Finn se hoče poročiti s Karen Sterliden, s hčerjo Gudmunda, ki stoji tu...“

„Saj to je najbogatejša dekle pod našim zvonom!“

„Tako pravijo!“ je rekel Thord in si pogladil z roko lase. Župnik se je zamislil; ne da bi zinil besedico, je napisal nato imena v knjige in možje so se podpisali. Thord je položil tri tolarje na mizo.

„Meni pritiče samo eden!“ je rekel župnik.

„Vem, koliko lahko zahtevate, a je moj edini otrok — želel bi, da bi šlo vse po sreči.“

Župnik je nato vzel denar.

„Thord, že tretjič si prišel radi sina...“

„Sedaj sem tudi končal...“

In Thord je zavezal mošnjo, se poslovil in odšel. Možje so mu počasi sledili.

Štirinajst dni za tem sta veslala oče in sin k Sterlidi čez morje, da bi se pogovorili radi ženitovanja. Krasno vreme je bilo.

„Klop pod mano ni trdna“, je rekel sin in vstal, da bi jo popravil.

V istem trenutku mu izpodrsne deska, na kateri je stal. Stegnil je roke na pomoč, zakričal in padel v morje.

„Drži se trdno za veslo!“ je vpil oče in mu ga držal nasproti.

Sin se ga je nekaj časa krčevito prijemal, a roke so otrpnile in oledenele.

„Čakaj! Čakaj!“ je klical oče in veslal proti njemu. Tu omahne sin nazaj, pošlje očetu dolg pogled in vtone...

Postal je oče s čolnom in strmel v ono mesto, kjer je vtonil sin. Zdela se mu je, da mora priti zopet na površje. Nekaj mehurjev se je prikazalo, še nekaj, potem le eden velik, ki se je razpočil — in čisto, kakor steklo, je ležalo morje pod njim.

Tri dni in tri noči so videli ljudje očeta, kako je veslal okoli onega prostora na visokem morju, ne da bi jedel in spal: iskal je sina.

Šele tretjega dne jutraj ga je dobil in ga nesel sam čez hribe domov...

Minulo je leto po tistem dogodku. Tu sliši župnik nekega jesenskega večera za pozno v noč, kako je nekdo zunaj pred vratmi postal in tipal za kljuko.

kot fantje. Še bolj redno se prireajo predavanja in sestanki v dekliških zvezah, kot v mladeniških. Zveza slovenskih deklet šteje 1745 članic.

Dosedaj je bilo na Stajerskem letos že osem večjih in enajst manjših mladeniških shodov. Večji shodi so se vršili: v Starem trgu, v Jarenini, Hočah, Kamnici, Sv. Boltenku pri Središču, Sv. Lovrencu v Slov. gor., Sv. Tomažu pri Vel. Nedelji in v Framu. Vsi ti shodi so bili navadno združeni s cerkvenimi slovesnostmi. Udeležba je povprečno navadno najmanj 200 zborovalcev.

Dekliških shodov je bilo dosedaj skupaj 14, šest večjih za okraje in osem manjših. Večji so se vršili: Pri Sv. Petru na Medvedovem selu (ustanovni shod), na Graški gori ob Savi, Sv. Križu nad Mariborom (za obmejne Slovence), v St. Juriju ob juž. žel., Kamnici in Rajhenburgu. Dekliški shodi so navadno še boljše obiskani, pri St. Juriju ob juž. žel. je bilo n. pr. nad 150 zborovalcev. (Ploskanje.)

Govorilo in razpravljalo se je tudi o zidavi društvenih domov, o odrh v naših družtvih, o večdnem tečaju za režiserje naših ljudskih odrov, o učnih pripomočkih, o reviziji društev, in seveda tudi o narodno-obrambnem delu. Vse to bo natanko priobčil zopet naš Društveni koledarček, kateri itak ne manjka več v nobeni izobraževalni knjižnici.

Vseh društev, ki so združena v Sl. kršč. soc. zvezi, je sedaj blizu 400. Lahko smo ponosni na to svoje deio! Toda ta ponos nas ne sme uspavati, temveč bodriti k novemu delu!

Dr. Benkovič in dr. Verstovšek med svojimi volilci.

Luče.

Dne 24. t. m. je bil shod po rani maši v Lučah. Prišlo je na shod prav mnogo posestnikov in delavcev. Shod je otvoril veleč. g. župnik Lekše in predlagal za predsednika g. župana Plaznika, p. d. Riharja. Predsednik podeli besedo poslancema, ki sta bila navdušeno pozdravljena.

Dr. Verstovšek se zahvali volilcem gornjegrajskega okraja za zaupanje, katero so izrazili njemu in S. K. Z. zopet pri zadnjih volitvah. Ponosno in z občudovanjem gledajo pristaši S. K. Z. na volilce tega okraja, ki se držijo tako strastno zastave S. K. Z. Nato govori dr. poslanec o deželnem zboru, o državnem zboru, o pomenu S. K. Z., o gospodarskih vprašanjih tega okraja, zlasti o pašnikih, živinoreji in plovbi. Pri točki šolstvo okrea prav pošteno nekatere učitelje gornjegrajskega okraja, zlasti deteljico Kele-Terček-Knaflič, katerim hoče gledati na prste in jih poučiti, da so nastavljeni za ljudstvo, ne pa narobe. Splošno veselje je zavladovalo, ko je postavil poslanec v pravo luč delovanje takih učiteljev.

Nato govori državni poslanec dr. Benkovič obširno o državnem zboru in razloži pomen obstrukcije v državnem in deželnem zboru. Povdarja zlasti, da moramo Slovenci vstrajati, dokler ne pade nam Slovincem nasprotna vlada, in nam ne dela krivic v deželnem zboru nestrpna nemška večina.

Državni poslanec nato govori tudi o cestnih zadevah tega okraja in drugih gospodarskih vprašanjih. Po govori poslancev se oglasi več kmetov, ki so izražali svoje želje. Volilci izrečejo obema poslanecema neomajno zaupanje.

Solčava.

Po poznem opraviilu se je vršil v gornji prostori g. Šturma shod v Solčavi. Na predlog uglednega posestnika g. Klemenška so izvolili predsednika č. g. župnika Šmida, ki pozdravi v vznešenih besedah oba poslanca.

Najprvo govori dr. Benkovič o državnem in deželnem zboru. Poslušalci so z napetostjo poslušali o boju, katerega morajo boriti slovenski poslanci z nestrpno nemško večino v deželnem zboru in Slovincem nenaklonjeno vlado na Dunaju. Nato povdarja, da ne

Župnik je odprl vrata in vstopil je visoko vzraščeni, a vpognjeni mož, suh in s srebrnimi lasmi. Dolgo časa ga je župnik opazoval, predno ga je mogel spoznati: Bil je Thord.

„Tako pozno prihajaš?“ je rekel in postal pred njim.

„Da, žalibog, pozno prihajam!“ je odgovoril Thord in sedel. Tudi župnik je sedel poln pričakovanja. Dolgo časa sta molčala, slednjič je spregovoril Thord.

„Imam nekaj pri sebi, kar bi dal rad siromakom. Mislim ustanoviti ustanovo, ki bi nosila ime sina ...“

Vstal je, položil denar na mizo in zopet sedel. Župnik je šel.

„Mnogo denarja je, Thord!“

„Polovica tega, kar sem dobil za hišo, ki sem jo danes prodal.“

Dolgo je molčal župnik, slednjič je vprašal mlo.

„Kaj misliš sedaj početi?“

„Nekaj boljšega.“

Zopet sta sedela nekaj časa molče; Thord je strmel v tla, župnik ga je vprašujoče gledal.

„Jaz mislim, da ti je sin prinesel mir?“

„Da, sedaj sem tudi jaz prepričan o tem ...“ je odgovoril Thord, ga pogledal in dve veliki solzi sta polzele po njegovem licu.

pričakuje na jesen niti od dež. zbora, niti od drž. zbora pravega delovanja in razpravlja razna gospodarska vprašanja.

Drž. poslanec dr. Verstovšek govori o državnem zboru, o davkih, o gospodarski organizaciji, o planšarstvu, o plovbi, o prometnih zvezah tega okraja, in se zahvaljuje, da tukaj za zaupanje, obljubujoč volilcem gornjegrajskega okraja, da hočejo zastaviti poslanci S. K. Z. ravno za ta okraj vse svoje moči, ker vedno pokaže, da ne upliva na nje nikakor laži, obrekovanja celjskih smrdetov in smrdokavk, katerih se naj izogibljuje v gostilnah, kjer visijo. Poročili obeh poslancev so vzeli volilci z navdušenjem na znanje. Poslanca sta imela veliko veselje, ko sta vide-la, kako zanimanje je med volilci za vsa stanovska vprašanja. Govorilo se je še mnogo o živinoreji, o gozdnih postavah itd. Shoda v Lučah in Solčavi sta bila zares veličastna.

Dr. Korošec med volilci.

V nedeljo, 24. t. m. je priredila Slov. kmečka zveza v Slivnici pri Mariboru po rani maši društveno zborovanje, kojemu je predsedoval kmet gospod Mlakar.

Deželni poslanec tega okraja gospod dr. Korošec je poročal o svojem delovanju v deželnem zboru. Liberalci so se pokazali tudi glede slovenske deželnozbornske delegacije kot slabi preroki. Z zaničevanjem so gledali na vse naše poslance od prvega do zadnjega, ter se dan za dnevom prepričevali o njih nezmožnosti. Sedaj jim je prepričanje izginilo, za njih zaničevanje pa se nihče ne zmeni. Poslanci Slovenske kmečke zveze so si s svojo marljivostjo v deželnem zboru, z jasnostjo svojih ciljev in z odločnim nastopom kmalu osvojili splošen ugled.

Potem je gospod poslanec razložil razlog in pa smoter obstrukcije v deželnem zboru. (Liberalni listi nas vsak dan rotijo na lep in grd način, naj jim pokažemo svoje karte. Toda mi nismo njihovi poslanci, ampak zaupniki pristašev Slovenske kmečke zveze. Tem smo odgovor dolžni in tem ga tudi dajemo! Napadi od nasprotne strani nas ne bodo spravili z naše strogo zahtevane poti, katero bomo hodili, kakor nam jo narekuje blagor slovenskega ljudstva in naša lastna vest.

Nazadnje je podal gospod poslanec še kratko sliko o dogodkih v državnem zboru. Nato je sledil še zanimiv pogovor o različnih kmečkih zadevah.

Volilci so izrekli svojemu poslancu gospodu dr. Korošcu popolno zaupanje ter sklenili tudi poslati pozdrav obolelemu poslancu, domačinu gospodu Pišku, z iskreno željo, da kmalu popolnoma ozdravi.

Politični ogled.

— V avstrijski politiki je nastalo sedaj nekako premirje, ki bo trajalo do druge polovice avgusta. Le krščansko-socialna stranka na Dunaju ima hude boje z židi in lastnimi odpadniki. Tudi delazmožnost češkega deželnega zbora se preresetuje. Na Ogrskem se zboruje državni zbor. Ministrski predsednik Khuen si je utrdil s spretnim nastopom v zbornici svoje stališče, in izostali so vsi nemiri, ki jih je prej napovedovala opozicija.

— Ostavka hrvaškega bana Tomašiča. Ogrski ministrski predsednik grof Khuen Hedervary je dne 23. t. m. predložil v Išču vladarju ostavko bana Tomašiča. Kakor je bilo pričakovati, vladar ostavke ni sprejel. Ali se bo sedaj začel boj med banom in sedanjo večino sabora, ali pa pride do sporazuma, o tem nas pouči bližnji čas.

— Trgovinska pogodba s Srbijo sklenjena. Avstro-ogrski in srbski poslanci so končno zaključili pogajanja in sklenili trgovinsko pogodbo med obema državama. Pogodba se podpiše še ta teden. — Srbski zunanji minister Milovanović se je o pogodbi napram poročevalcu nekega dunajskega lista sledeče izrazil: Načeloma so vsa nesoglasja poravnana. Podlaga sedanji pogodbi je ožja, kot je bila prej. Ali je to boljše ali slabše za udeleženi državi, je prepustiti pač osebnemu naziranju. Mi damo manj in dobimo manj. V prejšnji pogodbi nam je bil uvoz žive živine v Avstrijo prepovedan in le dovoljeno uvoziti 35.000 zaklanih volov in 70.000 zaklanih prašičev. To število je v novi pogodbi manjše. Pogodba se je sklenila na podlagi pooblastilnega zakona, katerega so v naši zbornici dovolili vladi Nemci in večina Plojevega kluba.

— Kulturni boj na Ogrskem. Prostožidarji, liberalci, luteranci, Judje, in kar je te velikanske žlahte, že stoletja iščejo kamenčke, kamor bi se spodtaknili in potem vpili proti katoličanom in jim napovedovali boj. Te dni so iztaknili tak kamenček v papeževi okrožnici. Pij X. je izdal takozvano boromejsko okrožnico, kjer slavi velikega svetnika sv. Karola Boromejskega in poleg tega tudi odkriva zmote protestantske cerkve. Luteranci, in sploh vsi sovražniki cerkve so ogorčeni nad okrožnico ter skušajo povsod, kjer kak škof objavi okrožnico za svoje duhovnike in ljudstvo, vzdigniti veliko vpitje, češ, da se z okrožnico žali uho luteranca in kaj verski mir. Začelo se je na Ogrskem. Kaloški nadškof Varosy je v pastirskem listu proglasil boromejsko okrožnico. Ministrski pred-

sednik na Ogrskem, Khuen, je deloma sam od sebe, deloma pa nahujskan od judovske bande, rekel, da najodločnejše graja proglasitev okrožnice in da bo poizkusil preprečiti vsak poizkus, motiti verski mir. Tako poročajo židovski časopisi, ki se seveda grozno veselijo, da se je stari Khuen osokolil, igrati vloge „kulturnega borilca“. Hujskajo ga, naj pokaže katoliški cerkvi svojo pest in naj ne pusti, da bi izdajali škofje pastirske liste, predno ni dala vlada svojega privoljenja. Khuen je bil sprva pripravljen na vse. Toda pri seji ogrskega državnega zbora se je Khuenova bojevitost že ohladila. Na vprašanje, ki je je stavil na Khuena po njegovem naročilu pl. Thuroczy, kaj misli ministrski predsednik ukreniti glede boromejske okrožnice, je odgovoril Khuen bolj hladno. Kar čez noč je moral priti nekaj na Khuena, kar mu je sapo zaprlo. Kako se bo stvar razvila, pokaže bodočnost.

— Bosna. Med srbskimi in hrvaškimi liberalnimi poslanci bosanskega sabora se je sklenila tesna zveza na podlagi tehle načel: 1. Srbi in Hrvatje so en in isti narod; 2. srbska in hrvaška zastava ter cirilica in latinica so enakopravne; 3. oba kluba zahtevata obvezni odkup kmetov. Ta zveza tvori sedaj sama zase večino sabora brez mohamedancev, s katerimi stoji v načelnem navskrižju v zadevi odkupa kmetov. — Katoliški hrvaški poslanci pa nočejo nobene politične zveze s Srbi, ampak so podali izjavo, da je njihovo glavno stremljenje, da se združijo s Hrvaškimi.

Mala politična naznanila.

Dne 22. julija: Bojkot grškega blaga na Turškem je končan. Notranji minister je namreč izjavil, da ga drugače zlozi z orožjem. — V Atenah na Grškem je priredilo 200 rezervnikov demonstracijo. Rezervniki so hrupno zahtevali, naj se jih odpusti, ali pa pošlje na vojsko. — Rusija bo vsled sklenjene pogodbe z Japonsko zmanjšala svoje posadke v vzhodni Aziji. Pomnožila pa bo ruske garnizije ob nemški in avstrijski meji.

Dne 23. julija: Cesarjev telesni adjutant je dejal, da je cesar odločno izjavil, da ob priliki 80letnice pod nobenim pogojem ne trpi nobenih slavnosti. Vse naj se porabi v dobrodelne namene. — Listi pišejo, da se snideta še v tem poletju ministra za zunanje zadeve, namreč avstrijski in italijanski. Tekom poletja pride namreč najbrže italijanski zunanji minister San Giuliano poklonit se našemu cesarju in porabi baje to priliko, da se snide z našim ministrom za zunanje zadeve, grofom Aehrenthalom. — Srbski zunanji minister Milovanović je odpotoval v Marijine vane, da se tamkaj sestane z avstrijskim zunanjim ministrom Aehrenthalom, s katerim bo razpravljal o več vprašanjih zunanje politike in o trgovinski pogodbi. — Po Londonu se je v četrtek na slavnostni način proglasilo, da se bode vršilo kronanje angleškega kralja Jurija V. in njegove soproge meseca junija prihodnjega leta.

Dne 24. julija: Črnogorski knez Nikola je z ozirom na predstoječe proglašenje Črne gore za kraljestvo izdal ukaz, s katerim se dosedanja straža konaka izpreminja v kraljevo telesno stražo ter se za dvorno stražo pokliče vojaštvo. — Alzacija in Lorena na Nemškem dobiva ustavo, dasi ostaneta državna last. Ustanovita se dve zbornici. Polovico prve zbornice imenuje cesar, druga polovica je pridržana zastopnikom velikih mest, vseučilišč, veroizpovedanjem, trgovsko-obrtnim zbornicam. Druga zbornica se voli po načelih splošne, enake in direktne volilne pravice. — Na Turškem so zaradi tajne zveze proti mladoturkom zaprli 250 oseb, ki jih postavijo pred vojno sodišče. Obsojeni bodo na smrt. Vilo bivšega sultana v Solunu straži 25 mož in 5 častnikov.

Dne 25. julija: Ogrski domobranski minister se posvetuje zdaj z vojnim ministrom. Nekemu časnikarju je izjavil, da zdaj niso na dnevnem redu vprašanja o 2letni vojaški službeni dobi, o povišanju števila vojakov in vojaškega proračuna. Seveda, rešila se bodo tudi ta vprašanja, a oblika še ni znana. Jeseni bo mogoče, da se o teh vprašanjih govori. — Turško vojno ministrstvo je z ozirom na grške vojne priprave zaukazalo ostro zastraženo mejo nasproti Grški. Turško topničarstvo ob grški meji je ojačeno z 31 topovi. — Med Črnogorci in turškimi vojniki na črnogorski meji se vrše vsak dan spopadi. Pri predvčerajšnjem boju sta bila na turški strani ustreljena dva turška vojaka in trije lahko ranjeni.

Dne 26. julija: V Berlinu se govori, da nameravajo cesarju ob njegovi 80letnici čestitati skupno nemški zvezni vladarji. — Laški zunanji minister obišče meseca avgusta našega cesarja v Išču. — Krakovski „Čas“ piše, da nikakor ni izključeno, da ministrski predsednik Bienerth razpusti v poznem jeseni državni zbor, ako se ne sporazumejo Čehi in Nemci. — Iz Pekina na Kitajskem poročajo, da je udrlo 6500 ruskih vojakov v Mongolsko, kjer so si osvojili tri okraje. Kitajska vlada je zato protestirala.

Dne 27. julija: Zasedanje ogrskega državnega zbora se zaključuje prihodnji teden. Ogrski državni zbor se sestane zopet dne 28. t. m. in bo takoj volil delegacije. — Velikih cesarskih vojaških vaj ne bo baje radi konjske smrkavosti. — Predpriprave so že ustavljene. Tudi manjših vaj se cesar ne udeleži. Vaj mornarice se udeleži prestolonaslednik. — Ruski zunanji minister Izvolski se sestane mes. avg. z nem. državnim tajnikom. Skoro gotovo se takrat snideta tudi nemški cesar in ruski car.